

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-15-01/2013
P/13/189

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/189 – Lokalizacja i budowa lądowych farm wiatrowych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Krzysztof Szczepaniak, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 85896 z dnia 2.09.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Darłowo, ul. Dąbrowskiego 4, 76-150 Darłowo, dalej „Urząd”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Franciszek Kupracz, Wójt Gminy Darłowo. (dowód: akta kontroli str. 3-10)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli, działania Urzędu dotyczące lokalizacji i budowy lądowych farm wiatrowych na terenie gminy, ocenia¹:

- negatywnie w zakresie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo (dalej „Studium”) i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dalej „mpzp”).
- pozytywnie wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie środowiskowych uwarunkowań i wyrażenia zgody na realizację przedsięwzięć dotyczących farm wiatrowych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadniają stwierdzone nieprawidłowości polegające m.in. na:

- uchwaleniu w 2008 r. Studium i 6 mpzp bez przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaganej przepisami art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko² (zwanej dalej „ustawą z 2008 r.”),
- nieuwzględnianiu w projektach mpzp uwag i opinii uprawnionych organów, wbrew przepisom art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym³ (zwanej dalej „uopizp”),
- nieuzasadnianiu merytorycznie przyczyn nieuwzględnienia uwag i wniosków zgłaszanych przez mieszkańców do projektów mpzp.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Kontrolą objęto lata 2009-2013 (I półrocze) i w uzasadnionych przypadkach okres wcześniejszy, gdy miało to związek z przedmiotem kontroli.

Szczegółową kontrolą objęto działania Urzędu związane z lokalizacją 3 farm wiatrowych poprzedzającą budowę w latach 2009-2013, które budowane były na podstawie pozwoleń Starosty Sławieńskiego:

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t. ze zm.

³ Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.

- decyzja nr 92/2010 znak BS.II-7351-638/08/09/10 z dnia 11.03.2010 r. wydana dla WIND INVEST Spółka z o.o. ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę farmy wiatrowej Wiekowice składającej się z 8 elektrowni GE 2.5 XL, h = 100 m obejmującej linie kablowe 30 kV wraz z siecią telekomunikacji energetycznej, drogami dojazdowymi i placami montażowymi, fundamentami oraz GPZ na działkach nr: 1, 23, 24, 80, 97/1, **97/2**, 99, 100, 11/3, **101/4**, 106, 107 123, 124, 126/3, **126/4**, 138/41, **138/2**, 142, 143, 163, 169, 170, 173/1, 174/1, 176/1, **176/2**, 182, 189/1, **601**, w obrębie ewidencyjnym Wiekowice, działki nr 3/2, **3/3**, 6, 12, 43/1, 51/1, 60, 95, 101, 126, 127, 128, 154, 265, 496/1, 498/1 w obrębie ewidencyjnym Porzecze oraz na działkach nr 158/2, 162, 210, 216, 217, 218 w obrębie ewidencyjnym Jeżyczki, gmina Darłowo, zwanej dalej „FW Wiekowice”,
(dowód: akta kontroli str. 95-105)
- decyzja Starosty Sławieńskiego nr 116/2010 znak BS.II-7351-135/10 z dnia 22.03.2010 r. wydana dla Boryszewo Wind Invest Spółka z o.o., ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę farmy wiatrowej Boryszewo III składającej się z 7 elektrowni GE 2.5 XL, h=100 m obejmującej linie kablowe 30 kV wraz z siecią telekomunikacji energetycznej, drogami dojazdowymi i placami montażowymi oraz fundamentami na działkach nr 359, 397/2, 397/3, 394, 398/6, 398/7, 343, 342/1, 342/2, 386, 392, 388/5, 388/6, 400, 326, 328/1, 328/2, 373/1, 373/2, 372, 315, 318/2, 318/3, 60, 314/5, 317/2, 387/3 w obrębie ewidencyjnym Dobiesław, 82/1, 97, 121, 148, 160/1, 160/2, 208, 205/1, 206/1 w obrębie ewidencyjnym Boryszewo, 249/1, 248, 218, 162, 158/2 w obrębie ewidencyjnym Jeżyczki, gmina Darłowo, zwanej dalej „FW Boryszewo”.
(dowód: akta kontroli str. 106-108)
- decyzja Starosty Sławieńskiego nr 125/2010 znak BS.II-7351-185/10 z dnia 26.03.2010 r. wydana dla Stary Jarosław Wind Invest Spółka z o.o., ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę farmy wiatrowej Stary Jarosław I składającej się z 7 elektrowni GE 2,5 XL, h=100 m obejmującej linie kablowe 30 kV wraz z siecią telekomunikacji energetycznej, drogami dojazdowymi i placami montażowymi oraz fundamentami, działki pod fundamenty: 188/1, 274/1, 316/1, 330/1, 374/1, 467/1, 448/1 obręb ewidencyjny Stary Jarosław, działki pod linie kablowe 30 kV: 115/6, 122, 124/8, 193, 194, 195 obręb ewidencyjny Sińczycza, 97, 98, 167, 168 obręb ewidencyjny Nowy Jarosław, 187, 188/1, 200, 232, 239, 274/1, 274/2, 290, 316/1, 317, 325, 330/1, 347, 374/1, 377/1, 378, 383, 431, 446, 447, 448/1, 448/2, 458, 462, 467/1 obręb ewidencyjny Stary Jarosław, 415, 491, 502 obręb ewidencyjny Krupy, działki pod drogi dojazdowe i place montażowe: 186, 187, 188/2, 200, 232, 239, 240, 274/1, 274/2, 282, 290, 291/2, 292/1, 315/2, 316/1, 316/2, 317, 325, 330/1, 330/2, 347, 356, 369, 372, 373, 374/1, 374/2, 377/1, 378, 448/1, 448/2, 462, 463, 467/1, 467/2 obręb ewidencyjny Stary Jarosław, 96/3, 97, 167, 168 obręb ewidencyjny Nowy Jarosław, zwanej dalej „FW Stary Jarosław”.
(dowód: akta kontroli str. 95-111)

1. Działania Urzędu w zakresie tworzenia i dokonywania zmian w obszarze zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.1. Tereny lokalizacji siłowni wiatrowych określone w Studium i mpzp

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. Studium zostało przyjęte w 1997 r. uchwałą Rady Gminy Darłowo⁴ i w swej treści nie wskazywało terenów pod lokalizację siłowni wiatrowych, a jedynie ogólne sformułowanie o występowaniu w północnej jej części korzystnych warunków dla

⁴ Uchwała nr XLI/373/97 z dnia 30 grudnia 1997 r.

rozwoju energetyki wiatrowej, z uwagi na średnią prędkość wiatru wynoszącą powyżej 5 m/s. (dowód: akta kontroli str. 190-191, 242-246)

Uchwaloną przez Radę w dniu 26 listopada 2008 r. zmianę Studium⁵ poprzedziła w 2007 r. uchwała Rady o przystąpieniu do jej opracowania⁶. Wójt realizował czynności wymienione w przepisie art. 11 *uopizp*. Przy czym ogłoszenie o wszczęciu procedury o zmianę Studium nie spełniało wymogu art. 1 pkt 1 *uopizp*. (dowód: akta kontroli str. 190-240)

Zmiana Studium dopuszczała lokalizację farm wiatrowych pod warunkiem wcześniejszego sporządzenia studium wpływu na krajobraz kulturowy gminy polegającego na analizie lokalizacji poszczególnych siłowni wiatrowych w kontekście charakterystycznych panoram i osi widokowych.

W dokumencie tym zaakceptowano w miejscowości Kopań i Cisowo lokalizację istniejących 2 farm siłowni wiatrowych oraz kolejne lokalizacje na obszarach rolnych w obrębach Porzecze, Jeżyczki, Jeżyce, Dobiesław określone we wcześniej uchwalonych mpzp. Wskazano nowe obszary pod planowane do realizacji farmy wiatrowe w rejonie m. Kowalewiczki, Kowalewice, Sulimice, Kopnica, Zakrzewo, Krupy, Sińczycza, Nowy Kraków, Nowy Jarosław, Stary Jarosław, Słowino Słowinko, Jeżyczki, Wiekowice, Dobiesław, Bukowo Morskie i Boryszewo. Wskazane na załączniku graficznym do zmiany Studium obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych miały wyznaczone strefy uciążliwości urządzeń.

(dowód: akta kontroli str. 112-114, 257-293)

1.1.2. Rada w okresie 2000-2013 podjęła 10 uchwał w sprawie zmian mpzp związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych, z których 9 obowiązywało wg stanu na dzień 30.06.2013 r. i dopuszczało do lokalizacji siłowni wiatrowych:

- XVII/220/2000⁷ dla obszaru Cisowo-Kopań,
- XVII/271/2001⁸ dla działek 168, 143/1, 159, 161/2 w obr. ewid. Barzowice,
- XVII/273/2001⁹ dla obszaru Cisowo-Zakrzewo,
- XXII/282/05¹⁰ dla terenu całej Gminy z wyłączeniami¹¹,

oraz lokalizacji farm wiatrowych wraz z urządzeniami infrastruktury towarzyszącej¹²:

- XXI/285/2008 dla części obrębu Kowalewiczki, Kowalewice i Sulimice ,
- XXI/286/2008 dla części obrębu Kowalewice, Kopnica, Zakrzewo i Krupy,
- XXI/287/2008 dla części obrębu Kowalewice i Krupy,
- XXI/288/2008 dla części obrębu Krupy, Sińczycza i Nowy Kraków,
- XXI/290/2008 dla części obrębu Boryszewo, Dobiesław, Jeżyczki i Wiekowice.

(dowód: akta kontroli str. 83)

Pismem z dnia 2.02.2010 r. małżeństwo z Borzyszkowa złożyło skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie (zwanym dalej „WSA”) na uchwałę Rady nr XXI/287/08 z dnia 26.11.2008 r. w sprawie ustalenia mpzp, przewidującą możliwość budowy farmy elektrowni na obszarze 285,91 ha w obrębie Kowalewice i Krupy, w tym na działce stanowiącej własność skarżących mimo braku ich zgody. WSA wyrokiem z dnia 22.09.2010 r. sygn. akt II SA/Sz 226/10 stwierdził

⁵ Uchwała Rady Gminy Darłowo nr XXI/284/2008 z dnia 26.11.2008 r. w sprawie przyjęcia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Darłowo”

⁶ Uchwała Nr XIII/168/2007 Rady Gminy Darłowo z dnia 19.12.2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo”, zmieniona uchwałą Nr XVI/208/2008 Rady Gminy Darłowo z dnia 19.03.2008 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIII/168/2007 Rady Gminy Darłowo z dnia 19.12.2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo”

⁷ Uchwała Rady z dnia 16 sierpnia 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 31, poz. 388)

⁸ Uchwała Rady z dnia 21 lutego 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 11, poz. 215)

⁹ Uchwała Rady z dnia 21 lutego 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 11, poz. 216)

¹⁰ Uchwała Rady z dnia 30 czerwca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2006 r. Nr 96, poz. 1815)

¹¹ z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopacz : nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1

¹² 5 uchwał Rady z dnia 26 listopada 2008 r. (Dz. U. Woj. Zach. Z 2009 r. Nr 160, 161, 162, 163 i 165)

nieważność § 5 i § 6 uchwały Rady nr XXI/287/08 w zakresie działek skarżących oznaczonych dawniej numerem 32/10 i 32/11 (obecnie numer 197/1, 197/2, 197/3, 197/4) położonych w Borzyszkowie obręb Kowalewice, objętych załącznikiem graficznym numer 2.1 do zaskarżonej uchwały.

Postępowanie sądowe poprzedzone było wezwaniem przez skarżących Radę do usunięcia naruszenia prawa powyższą uchwałą, w którym kwestionowali oni ustalenia mpzp w zakresie przeznaczenia nieruchomości stanowiącej ich własność, pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

W uzasadnieniu wyroku WSA podał, że naruszone zostały zasady i tryb sporządzania mpzp określone przepisami art. 28 ust. 1 *uopizp* poprzez nieuwzględnienie przez Radę uwag skarżących bez podania przyczyn zajęcia takiego stanowiska oraz rozważenia ich racji w kontekście interesu publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 115-126)

Lokalizacja FW Stary Jarosław wskazana była w mpzp dla obszaru obejmującego części obrębu Krupy, Nowy Jarosław, Słowino Słowinko i Stary Jarosław ustalonym uchwałą Rady z dnia 28 listopada 2008 r. nr XXI/289/2008 opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Woj. Zachodniopomorskiego w 2009 r. nr 5, poz. 164. Powyższa uchwała była przedmiotem 4 wezwań do usunięcia naruszenia prawa w trybie art. 101 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹³, skierowanych do Rady przez mieszkańców gminy. Po podjęciu przez Radę w dniu 30.04.2009 r. uchwał nie uwzględniających tych wezwań, osoby te wniosły 4 skargi na powyższą uchwałę do WSA, z których 1 została uznana za zasadną i wyrokiem WSA z dnia 20.10.2010 r. sygn. akt II SA/Sz 337/10 uchwała XXI/289/2008 została unieważniona w całości.

W uzasadnieniu WSA podał, że powyższa uchwała została podjęta z pominięciem obowiązującego stanu prawnego bez sporządzenia wymaganej przepisami art. 46 pkt 1 *ustawy z 2008 r. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej zmiany planu*.

(dowód: akta kontroli str. 127-189)

Szczegółowa analiza dokumentacji planistycznej w zakresie procedury uchwalania mpzp dotyczących terenów, na których zlokalizowano i budowano w kontrolowanym okresie 3 farmy wiatrowe, tj. FW Stary Jarosław, FW Wiekowice i FW Boryszewo wykazała m.in., że

- Podjęcie uchwał XXI/290/2008 i XXI/289/2008 dla terenów lokalizacji siłowni wiatrowych, w tym FW Boryszewo i FW Stary Jarosław poprzedziły uchwały o przystąpienie do ustalenia mpzp¹⁴. Wójt kolejno wykonywał czynności określone przepisami art. 17 *uopizp* i równolegle do prac nad mpzp realizował procedurę zmiany Studium, za wyjątkiem obowiązku określonego w art. 17 pkt 9 *uopizp*.

(dowód: akta kontroli str. 274-322)

- Uchwalenie w 2005 r. mpzp dla obszaru gminy Darłowo¹⁵, w tym m.in. obejmującego teren lokalizacji FW Wiekowice poprzedziła uchwała Rady nr XLVI/425/98 o przystąpieniu do ustalenia mpzp¹⁶. Wdrożona procedura przez

¹³ Dz. U. z 2013 r. poz. 594

¹⁴ Uchwała Nr XIII/170/2007 z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Darłowo oraz uchwała XIII/169/2007 Rady Gminy Darłowo z dnia 19 grudnia 2007 r. zmieniona uchwałą Nr XV/209/2008 Rady Gminy Darłowo z dnia 19 marca 2008 r.

¹⁵ na całym obszarze z wyłączeniem działek: obręb Cisowo: nr ew. 5/2, 523/2, 531/1, 532/5, 532/7, 542/1, 543/1, 550, 551, 552, 561/1, 76/3, 101/3, 100/1, 88/4, 60/2, 68/2, 69/1, 64/4, 47/1, 79/4, obręb Barzowice: nr ew. 143/1, 159/2, 161/2, 168, obręb Kopań: nr ew. 151/1, 153/1, 174/2, obręb Zakrzewo: nr ew. 45/3, 142/5, 40/2, 36/5, 44/1, 142/3, 139/1, 42/2, 138/1

¹⁶ Uchwała Nr XLVI/425/98 Rady Gminy Darłowo z dnia 17 czerwca 1998 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Darłowo na całym obszarze zmieniona uchwałą Nr XXV/327/2001 Rady Gminy Darłowo z dnia 3 października 2001 r.

Urząd prowadzona była zgodnie z treścią art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. zagospodarowaniu przestrzennym¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 284)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wójt przedłożył Radzie projekty mpzp pomimo braku uzgodnień planowanych rozwiązań zawartych w projektach z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie (dalej „WKZ”) i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie (zwanym dalej „RDOŚ”), a Rada w dniu 26.11.2008 r. podjęła m.in. uchwały nr XXI/289/2008 i XXI/290/2008 w sprawie przyjęcia mpzp.

WKZ w postanowieniach z dnia 01.09.2008 r. znak ZN-K-4300/56-1/BM/2008 oraz ZN-K-4300/55-1/BM/2008 stwierdził, że przedłożone do uzgodnienia m.in. projekty mpzp dla terenów części obrębów Krupy, Nowy Jarosław, Słowino, Słowinko i Stary Jarosław (lokalizacja FW Stary Jarosław) oraz terenów części obrębów Boryszewo, Dobiesław, Jeżyczki i Wiekowice (lokalizacja FW Boryszewo) są niezgodne z obowiązującym Studium i projektem zmiany Studium, czym naruszają art. 9 ust. 4 *uopizp* i nie uzgodnił przedłożonych projektów mpzp.

(dowód: akta kontroli str. 276, 280, 315-316)

RDOŚ w opinii zawartej w piśmie z dnia 25.11.2008 r. do projektu zmiany mpzp dla obrębów ewidencyjnych Boryszewo, Bukowo Morskie, Dobiesław, Jeżyczki, Wiekowice (lokalizacja FW Boryszewo), z uwagi na bliskie sąsiedztwo od koryta rzeki Grabowej i związaną z tym zwiększoną możliwością kolizji migrujących ptaków ze śmigłami elektrowni RDOŚ wniósł o odstąpienie od lokalizacji planowanych elektrowni wiatrowych położonych na części terenu objętego projektem mpzp¹⁸.

Bez uwzględnienia opinii RDOŚ przedłożony został Radzie projekt zmiany mpzp zawierający wszystkie planowane lokalizacje 19 elektrowni wiatrowych, który został uchwalony 28.11.2008 r. (XXI/290/2008), co naruszało przepisy art. 17 pkt 9 *uopizp*. Przedłożona dokumentacja prac planistycznych nie zawierała dokumentu stwierdzającego zmianę stanowiska RDOŚ w powyższej sprawie.

(dowód akta kontroli str. 283, 317-318)

W sprawie przyczyn przedłożenia Radzie i uchwalenia mpzp bez uzyskania uzgodnień z uprawnionymi organami, wbrew przepisom art. 9 ust. 4 oraz art. 17 pkt 9 *uopizp*, Wójt - Franciszek Kupracz stwierdził: „(...) nie potrafię podać „dlaczego itd. ...” ponieważ sprawa dotyczy 2008 r. minęło już prawie 5 lat. Sprawy podane przez kontrolującego w pismach powinny być kierowane do organu nadzoru nad przyjętymi uchwałami Rady Gminy Darłowo. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego był opracowany przez fachowe biuro. Nie wykonali tego urzędnicy urzędu gminy. Wójt gminy nie jest fachowcem w opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli dobrze pamiętam powyższe uchwały były także rozpatrywane na drodze sądowej, były zmieniane przepisy prawa w trakcie rozpatrywania uchwał miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Rada Gminy Darłowo jest organem samodzielnym, niezależnym od Wójta, dlatego Wójt nie jest kompetentny w ocenie podjętych uchwał i wyjaśniam dlaczego podjęto takie, a nie inne uchwały.”

(dowód: akta kontroli str. 336 - 338)

¹⁷ Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 ze zm.

¹⁸ w obrębach Boryszewo – Jeżyczki na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami 1EW/R, 2EW/R, 3EW/R oraz w obrębach Dobiesław – Wiekowice na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami od 4EW/R do 15EW/R i pozostawienie tego terenu w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym. w tym 1EW/R, 2EW/R, 3EW/R oraz w obrębach Dobiesław – Wiekowice na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami od 4EW/R do 15EW/R.

NIK formułuje następujące uwagi dotyczące lokalizacji farm wiatrowych w aktach prawa miejscowego:

1. W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego z czerwca 2002 r.¹⁹ zawarto zalecenie zachowania minimalnej odległości od zabudowy związanej ze stałym pobytem ludzi wynikającej każdorazowo z oceny oddziaływania na środowisko, jednak nie mniejszej niż 500-800 m, ponadto zalecono zachowanie odległości pomiędzy poszczególnymi siłowniami nie mniejszej niż 300 m.

W zmianie Studium zapisano, że dla obszarów obejmujących tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w mpzp należy wyznaczyć strefę negatywnego oddziaływania elektrowni obejmującą obszar o promieniu ok. 400 m od poszczególnych urządzeń na tereny działek sąsiednich gdzie będzie obowiązywał zakaz zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi.

W 7 mpzp przyjętych uchwałami Rady w okresie 2005-2008 (nr XXII/282/05 i nr XXI / 285÷290 / 2008) określono 400 m odległość od zabudowy mieszkaniowej lub innej przeznaczonej na pobyt stały. W 6 z 2008 r. określono minimalną odległość między siłowniami na 280 m, a 1 mpzp z 2005 r. nie określono minimalnej odległości między siłowniami.

(dowód: akta kontroli str. 84-86, 270)

Wójt - Franciszek Kupracz w ww. sprawie wyjaśnił, cyt. „(...) *odnośnie 400 m lub 500 m, jak Pan kontrolujący pisze jest to tylko zalecenie Sejmiku, a nie obowiązek.*”

(dowód: akta kontroli str. 334-335, 338)

1.2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w ramach prac nad zmianą studium oraz mpzm

Opis stanu
faktycznego

1.2.1. Ostatnia zmiana Studium w związku z lokalizacją siłowni wiatrowych dokonana została uchwałą nr XXI/284/2008 z dnia 26.11.2008 r. W tym samym dniu Rada uchwaliła zmiany 6 mpzp, w tym 2 dotyczące planowanej lokalizacji FW Stary Jarosław (uchwałą XXI/289/2008) i FW Boryszewo (uchwałą XXI/290/2008). Procedura zmiany mpzp obejmującego m.in. tereny lokalizacji FW Wiekowice zakończona przyjęciem uchwały Nr XXII/282/2005 nie wymagała dokonania oceny strategicznego oddziaływania na środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 15-17, 254, 323)

Analiza dokumentacji planistycznej dotyczącej zmiany Studium (uchwalonej 26.11.2008 r.) wykazała, że nie przeprowadzono strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wbrew wymogowi określonemu w art. 46 ust. 1 w zw. z art. 50 ustawy z 2008 r.

(dowód: akta kontroli str.331-333)

Analiza dokumentacji planistycznej dotyczącej 2 zmian mpzp (uchwały XXI/289/2008 i XXI/290/2008 z 26.11.2008 r.) wykazała, że:

- nie przeprowadzono strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wbrew wymogowi art. 46 pkt 1 w zw. z art. 50 ustawy z 2008 r.
- sporządzono prognozy oddziaływania na środowisko na podstawie przepisów art. 40 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska²⁰ (zwanej dalej „*Poś*”) uchylonego z dniem 15.11.2008 r. Obowiązek sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko (przy sporządzaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko) przeniesiony został do przepisów art. 51 ust. 1. ustawy z 2008 r.

¹⁹ Uchwała Nr XXXII/334/02 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 czerwca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 60, poz. 1357)

²⁰ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 j.t. ze zm.

- prognozy zawierały elementy wymagane przepisami art. 41 ust. 2 *Poś* i art. 51 ust. 2 *ustawy z 2008 r.*, z wyjątkiem rozwiązań alternatywnych, informacji o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oraz streszczenia sporządzonego w języku niespecjalistycznym (wymóg art. 41 pkt 8, 9 i 12 *Poś* i art. 51 ust. 2 ust. 1 lit. b) i e) oraz ust. 3 lit. a) *ustawy z 2008 r.*).

(dowód: akta kontroli str. 324-330)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ostatnia zmiana Studium została uchwalona 26.11.2008 r. i wbrew obowiązкови określone w art. 46 pkt 1 w zw. z art. 50 *ustawy z 2008 r.* nie przeprowadzono strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Konsekwencją nie opracowania strategicznej oceny było niedopełnienie wymogów art. 57, 58 i 54 ust. 2 *ustawy z 2008 r.*, tj. nieprzedłożenie projektu studium do opiniowania regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska oraz państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezapewnienie mieszkańcom możliwości udziału w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Dokumentacja formalno – prawna uchwalenia zmiany Studium nie zawierała ww. dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 190-193)

Wójt - Franciszek Kupracz w złożonym wyjaśnieniu w sprawie nie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przed uchwaleniem zmiany Studium w dniu 26 listopada 2008 r. wyjaśnił, cyt. „ (...) *nie wiem dlaczego nie przeprowadzono strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wojewoda – organ nadzoru potwierdził zgodność uchwał Rady Gminy z prawem nie wznawiając postępowań nadzorczych w tej sprawie, projekty zostały uzgodnione. W tej sytuacji brak jest podstaw do stwierdzenia, że prace wykonano niezgodnie z prawem.*”

(dowód: akta kontroli str.331-333)

2. W dniu 26.11.2008 r. Rada uchwaliła 6 mpzp (nr XXI/285÷290/2008) i przed podjęciem tych uchwał organ wykonawczy gminy nie przeprowadził strategicznych ocen oddziaływania na środowisko wymaganych przepisami art. 46 pkt 1 w zw. z art. 50 *ustawy z 2008 r.* oraz niedopełnił wymogów art. 57, 58 i 54 ust. 2 *ustawy z 2008 r.*, tj. nie przedłożył projektów mpzp do opiniowania regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska oraz państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz nie zapewnił społeczeństwu możliwość udziału w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Dokumentacja prac planistycznych dotyczących ww. zmian mpzp i uchwały Rady nr XIII/174/2007 z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie przystąpienia do zmiany mpzp nie zawierała ww. dokumentów. Na etapie opiniowania zmian mpzp RDOŚ w piśmie z 25.11.2008 r.²¹ informował, że w związku z wejściem w życie z dniem 15.11.2008 r. *ustawy z 2008 r.* zgodnie z art. 46 pkt. 1 tej ustawy zachodzi obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych zmian mpzp, których nie przeprowadzono.

(dowód: akta kontroli str. 321-323)

Wójt - Franciszek Kupracz w złożonym wyjaśnieniu w sprawie nie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przed uchwaleniem zmian 6 mpzp w dniu 26 listopada 2008 r. wyjaśnił: „ (...) *nie potrafię podać „dlaczego itd. ...” ponieważ sprawa dotyczy 2008 r. minęło już prawie 5 lat. Sprawy podane przez kontrolującego w pismach powinny być kierowane do organu nadzoru nad przyjętymi uchwałami Rady Gminy Darłowo. Projekt*

²¹ znak RDOŚ-32-WOOS-7041/71/6/08/am

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego był opracowany przez fachowe biuro. Nie wykonali tego urzędnicy urzędu gminy. Wójt gminy nie jest fachowcem w opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli dobrze pamiętam powyższe uchwały były także rozpatrywane na drodze sądowej, były zmieniane przepisy prawa w trakcie rozpatrywania uchwał miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Rada Gminy Darłowo jest organem samodzielnym, niezależnym od Wójta, dlatego Wójt nie jest kompetentny w ocenie podjętych uchwał i wyjaśniam dlaczego podjęto takie, a nie inne uchwały.”

(dowód: akta kontroli str. 334-338)

1.3. Koszty prac związane ze zmianą Studium i mpzp

Opis stanu
faktycznego

Opracowanie zmiany Studium zrealizowano na podstawie umowy nr 97A/2008 zawartej 18.03.2008 r. pomiędzy Projektantem²² a Gminą. Wynagrodzenie Projektanta za wykonanie całości umowy ustalono na 3.000 zł. Płatność zrealizowano w dniu 25.02.2009 r. ze środków Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 339-343, 359)

Opracowanie 6 mpzp uchwalonych 26.11.2008 r. realizowane było na podstawie umowy nr 98A/2008 zawartej 18.03.2008 r. pomiędzy Projektantem²³ a Gminą. Zakres umowy obejmował również opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko. Łączne wynagrodzenie Projektanta za wykonanie całości umowy ustalono w wysokości 3.000 zł. Płatność zrealizowano w dniu 25.02.2009 r. ze środków Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 344-350, 359)

Umową nr 91/OG/2008 zawartą 12.03.2008 r. pomiędzy Gminą a Projektantem²⁴ zlecono opracowanie zmiany Studium²⁵ niezwiązanej z uchwaloną zmianą w dniu 26.11.2008 r. dotyczącą lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz opracowania zmiany mpzp przestrzennego, obejmującego obręb Dąbki, Bobolin, Żukowo Morskie, Bukowo Morskie, Porzecze²⁶. Wynagrodzenie projektanta za wykonanie całości tej umowy ustalono na 195.200,00 zł. Umowa w trakcie realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 351-355)

Wydatki związane planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym ujmowane były w ewidencji Urzędu w dziale 710, rozdziale 71004.

W 2009 r. wydatkowano na powyższe cele 27.960,00 zł, w tym 6.000 zł tytułem wynagrodzenia projektanta za opracowanie dokumentacji planistycznej związanej z uchwaleniem zmiany Studium przyjętej uchwałą XXI/284/2008 z dnia 26.11.2008 r. oraz dokumentacji planistycznej związanej z uchwaleniem mpzp uchwałami XXI/285÷290/2008 z dnia 26.11.2008 r. Pozostała kwota 21.960,00 zł została wydatkowana na I etap prac nad zmianą mpzp na podstawie ww. umowy 91/OG/2008.

W 2010 r. wydatkowano łącznie 93.186,65 zł, w 2011 r. - 15.460,25 zł, w 2012 r. - 23.163,30 zł, a w 2013 r. (do 30.06) nie poniesiono żadnych wydatków związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym.

(dowód: akta kontroli str. 356-369)

Wpływy z nieruchomości związanych z siłowniami wiatrowymi w latach 2009 - 2013 wyniosły: 474.456 zł w 2009 r., 530.042 zł w 2010 r., 530.042 zł w 2011 r., 1.389.619 zł w 2012 r. oraz 1.424.160 zł w 2013 r. (do 30.06) w tym

²² Usługi Projektowe arch. Iwona Klimek – Łukaszewska

²³ Usługi Projektowe arch. Iwona Klimek – Łukaszewska

²⁴ Usługi Urbanistyczne Robert Jaworski

²⁵ na podstawie uchwały Rady Gminy Darłowo nr XIV/191/2008 z 25.01.2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium

²⁶ Na podstawie uchwały Rady Gminy Darłowo nr XIV/192/2008 z dnia 25.01.2008 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

dochody z tytułu podatku od budowli odpowiednio 473.080 zł, 528.666 zł, 528.666 zł, 1.388.243 zł oraz 1.424.088 zł.

(dowód: akta kontroli str. 370)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie finansowania prac związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki, przy tworzeniu i dokonywaniu zmian w obszarze zagospodarowania przestrzennego w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

2. Działania Urzędu w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i ochronie zdrowia ludzi i zwierząt

2.1. Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Opis stanu
faktycznego

Analiza dokumentacji związanej z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody wybranych do szczegółowej kontroli FW Wiekowice, FW Boryszewo i FW Stary Jarosław wykazała, że w każdym z analizowanych przypadków sporządzona została ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przed wydaniem decyzji Wójt zasięgał opinii RDOŚ w zakresie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgadniał zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko. Po uzyskaniu stanowiska RDOŚ, Wójt w postanowieniach nakładał na inwestora, obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko zgodnie z przepisami art. 63 ustawy z 2008 r. Sporządzone raporty dla ww. 3 przedsięwzięć spełniały wymogi określone przepisami art. 66 ustawy z 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 375-377, 406-408, 431-433)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawnym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.2. Prawdliwość decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Opis stanu
faktycznego

W latach 2009-2013 (I półrocze) do Urzędu wpłynęło 17 wniosków w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wyrażenia zgody na realizację przedsięwzięć związanych z budową farm wiatrowych (zwane dalej „decyzjami środowiskowymi”). W żadnym przypadku Wójt nie odmówił i wydał 13 decyzji.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze (dalej „SKO”) uchyliło 2 decyzje środowiskowe nr 3/2009 i 4/2009 wydane 14.04.2009 r. i wyznaczyło Wójta Gminy Sławno do wydania decyzji środowiskowych dla inwestycji objętych wnioskami²⁷.

Wójt umorzył 1 wszczęte postępowanie o wydanie decyzji środowiskowej na wniosek z dnia 2.03.2009 r. Ecowind sp. z o.o. wnioskodawcy (inwestora budowy farmy wiatrowej Cisowo - Zakrzewo Górne wraz z infrastrukturą towarzyszącą).

SKO na wnioski Wójta²⁸, na podstawie art. 25 ustawy z dnia 16 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁹ (dalej „Kpa”), postanowieniami z dnia 23.11.2011 r. i 14.03.2012 r. wyznaczyło Wójta Gminy Sławno do rozpatrzenia

²⁷ Wniosek Jeżycki Wind Invest sp. z o.o. na budowę FW Jeżyce – 10 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 25 MW (moc każdej elektrowni 2,5 MW) wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz wniosek Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. na budowę farmy wiatrowej "Dobiesław" - 10 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 25 MW (moc każdej elektrowni 2,5 MW) wraz z infrastrukturą towarzyszącą

²⁸ Wójt z powodu konfliktu interesów majątkowych zwrócił się do SKO o wyznaczenie innej osoby do rozpatrzenia wniosków inwestorów: pismem z dnia 28.10.2011 r. gdyż był właścicielem działki nr 178/1 i 183/1 w obrębie Jeżyce oraz pismem z 14.02.2012 r., gdyż był właścicielem działki 183/1 obręb Jeżyce znajdującej się w strefie oddziaływania wnioskowanej siłowni (ok. 250 m)

²⁹ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071

wniosku z dnia 2.02.2012 r. Pękanino Wind Invest Sp. z o.o.³⁰ z dnia 19.10.2011 r. oraz Agro Wind sp. z o.o.³¹ o wydanie decyzji środowiskowej.

(dowód: akta kontroli str. 404-405)

Dokumentacja dotycząca wydania decyzji środowiskowych dla inwestorów FW Stary Jarosław, FW Boryszewo i FW Wiekowice zawierała kompletne wnioski inwestorów³², do których zgodnie z wymogami art. 74 ustawy z 2008 r. załączono kartę informacyjną przedsięwzięcia, kopie mapy ewidencyjnej poświadczane przez Starostę Sławieńskiego, wypisy z rejestru gruntów działek obejmujących przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać. W dokumentacji dotyczącej wydania decyzji środowiskowych przedstawiała czynności proceduralne:

- wniosek inwestora FW Wiekowice złożony został 16.02.2009 r., wniosek o wydanie opinii do RDOŚ z 17.02.2009 r., postanowienie RDOŚ z 2.03.2009 r., postanowienie Wójta z 3.03.2009 r., uzgodnienie warunków do RDOŚ (przesłanie raportu i wniosku) 3.03.2009 r., obowiązek uzupełnienia raportu (pismo z 26.03.2009 r.), zażalenie Wiatroplol International Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku do SKO w Koszalinie z wnioskiem o uchylenie postanowienia Wójta określającego zakres raportu FW Wiekowice, zażalenie nie zostało uwzględnione, uzupełnienie Raportu złożono 9.04.2009 r., postanowieniem z 14.04.2009 r. RDOŚ uzgodnił warunki realizacji FW Wiekowice. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nr 5/2009 znak OŚ 7624/07/09 została wydana przez Wójta w dniu 14.04.2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 371-374)

- wniosek inwestora FW Boryszewo złożony został 30.09.2009 r., wniosek o wydanie opinii skierowano do RDOŚ 16.10.2009 r., postanowieniem z 22.10.2009 r. RDOŚ określił obowiązek sporządzenia raportu, postanowieniem z 16.11.2009 r. Wójt nałożył na inwestora obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W raporcie przedłożonym 30.11.2009 r. podano m.in., że wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla projektu farmy wiatrowej Boryszewo II obejmował 13 elektrowni wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Jednak po otrzymaniu przez inwestora rocznego raportu ornitologicznego okazało się, że niezbędne jest wyłączenie z projektu 6 turbin położonych najbliżej rzeki Grabowej. Stanowiły one bowiem zagrożenie dla przelatujących tym korytarzem ekologicznym ptaków. W związku z tym projekt został zmniejszony z 13 do 7 turbin. Przesłanie wniosku inwestora wraz z raportem do uzgodnienia warunków z RDOŚ nastąpiło pismem z 9.12.2009 r. Postanowieniem z 18.02.2010 r. RDOŚ uzgodnił warunki realizacji przedsięwzięcia. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nr 4/2010 została wydana przez Wójta w dniu 22.02.2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 406-408)

- wniosek inwestora FW Stary Jarosław złożony został 16.10.2009 r., wniosek o wydanie opinii do RDOŚ z 19.10.2009 r., postanowienie RDOŚ z 29.10.2009 r. stwierdził konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania wnioskowanego przedsięwzięcia na środowisko, postanowienie Wójta z 16.11.2009 r. nakładające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko przedłożono 30.11.2009 r., decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nr 7/2010 została wydana przez Wójta w dniu 24.02.2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 428-430)

³⁰ budowa elektrowni wiatrowej w m. Jeżyce dz. 230 obr. Jeżyce

³¹ budowa jednej turbiny o mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą na dz. 180/1 obr. Jeżyce

³² Wind Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Gotarda 9 dla FW Wiekowice, Boryszewo Wind Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie ul. Gotarda 9 dla FW Boryszewo oraz Stary Jarosław Wind Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Gotarda 9 dla FW Stary Jarosław.

Objęte szczegółowym badaniem decyzje³³ zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami art. 107 Kpa. W treści decyzji stosownie do treści art. 82 ust.1 pkt 5 oraz art. 83 ustawy z 2008 r. nałożono na inwestora obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej po oddaniu inwestycji do użytkowania polegającej na przeprowadzeniu działań oceniających wpływ przedmiotowego zespołu elektrowni wiatrowych na awifaunę i nietoperze powtarzany trzykrotnie w ciągu 5 lat po oddaniu farmy do eksploatacji, a jego wyniki przedkładać RDOŚ po zakończeniu każdego okresu obserwacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 375-377, 409-411, 431-433)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.3. Stan faktyczny wybudowanych w gminie elektrowni wiatrowych

Opis stanu
faktycznego

W dniu 23.10.2013 r. przeprowadzono oględziny stanu faktycznego zlokalizowanych na terenie gminy elektrowni wiatrowych wybudowanych w ramach zrealizowanych przedsięwzięć FW Wiekowice, FW Boryszewo i FW Stary Jarosław, które wykazały m.in., że zgodnie z warunkami pozwoleń na budowę wybudowanych zostało 8 siłowni wiatrowych objętych FW Wiekowice³⁴, 7 siłowni wiatrowych objętych FW Boryszewo II³⁵ oraz 7 siłowni wiatrowych w rejonie FW Stary Jarosław³⁶. Lokalizacja siłowni była zgodna z wyznaczoną w obowiązujących mpzp.

Poddane oględzinom siłownie były typu, tj. General Electric GE o mocy 2,5 MW każda,. Zgodnie z wymogami decyzji środowiskowych zastosowano konstrukcję rurową wież. Konstrukcje pomalowano w kolorach jasno szarych, pastelowych o matowej powierzchni, łopaty wirnika były pomalowane kolorem identycznym do koloru wież elektrowni. Zastosowano oznaczenia przeszkodoweienne w postaci zewnętrznych końcówek śmigieł pomalowanych w 5 pasów jednakowej szerokości, prostopadłych do dłuższego wymiaru łopaty śmigła, pokrywających 1/3 długości śmigła łopaty (3 koloru czerwonego i 2 białego), a pasy skraje były czerwone. Wszystkie siłownie w obrębie farm posiadały ten sam kierunek wirowania łopat wirnika. Wybudowane siłownie wiatrowe FW Stary Jarosław i FW Boryszewo z zachowaniem odległości od zabudowy mieszkalnej określonej w decyzji środowiskowej (znacznie ponad 230 m), a siłownie FW Wiekowice wybudowano w odległości ponad 400 m od zabudowy mieszkalnej określonej w mpzp.

(dowód: akta kontroli str. 459-467)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.4. Skargi i wnioski dotyczące kontrolowanej działalności.

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, Wszystkie skargi i wnioski podlegają ewidencji w rejestrze centralnym prowadzonym na stanowisku pracy Kancelarii Wójta³⁷. Szczegółowa analiza zapisów rejestru oraz dokumentacji źródłowej prowadzonych spraw wykazała, że w latach 2009 – 2013 nie odnotowano wpływu żadnej skargi odnoszącej się do przedmiotu niniejszej kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 34-77, 469)

³³ FW Wiekowice nr 10/2009 znak OŚ 7624/07/09 z 2.10.2009 r., FW Boryszewo II nr 4/2010 znak OŚ 7624/09/10 z 22.02.2010 r. oraz FW Stary Jarosław nr 7/2010 z 24.02.2010 r.

³⁴ W2 – dz. 176/2 obr. Wiekowice, W3 – dz. 601 obr. Wiekowice, W4 – dz. 138/2 obr. Wiekowice, W5 – dz. 126/4 obr. Wiekowice, W6 – dz. 101/4 obr. Wiekowice, W7 – dz. 97/2 obr. Wiekowice, W8 – dz. 3/3 obr. Dobiesław.

³⁵ W obrębie Dobiesław: B6 – dz. 398/6, B8 – dz. 397/2, B9 – dz. 342/1, B10 – dz. 388/5, B11 – dz. 328/1, B13 – dz. 373/1, B14 – dz. 318/2

³⁶ S3 – dz. 207/2, S4 – dz. 271/4, S5 – dz. 188/1, S6 – dz. 274/1, S8 – dz. 467/1, S9 – dz. 316/1, S10 – dz. 330/1, S11 – dz. 374/1, S12 – dz. 448/1

³⁷ §82 Zarządzenia nr 22/2009 Wójta Gminy Darłowo z 19.02.2009 r. oraz §109 Zarządzenia nr 3/2011 Wójta Gminy Darłowo z 4.01.2011 r.

2.5. Kontrole farm wiatrowych.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2009-2013 Urząd nie był kontrolowany w zakresie spraw związanych z budową farm wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 470)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych przed wydaniem decyzji środowiskowych i ocen oddziaływania na środowisko kontrolowanych farm wiatrowych.

3. Zapewnienie udziału mieszkańców w opracowaniu dokumentów dotyczących lokalizacji farm wiatrowych

3.1. Udział społeczeństwa w procedurze lokalizacji farm wiatrowych

Opis stanu
faktycznego

W odniesieniu do zmiany Studium zapewnienie udziału społeczeństwa w procedurze lokalizacji farm wiatrowych zgodnie z art. 11 pkt 10 *uopizp* realizowano poprzez ogłoszenie w prasie miejscowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu i sołectw:

- o przystąpieniu do zmiany Studium oraz 21 dniowym terminie do składania wniosków.
- o terminie i miejscu wyłożenia projektu Studium do publicznego wglądu, terminie dyskusji publicznej oraz o wyznaczeniu 21-dniowego terminu składania do niego uwag.

(dowód: akta kontroli str. 190-194)

Przy opracowywaniu zmian mpzp uchwalonych 26.11.2008 r. (uchwały Rady o przystąpieniu z 19.12.2007 r.) obejmujące tereny FW Boleszewo i FW Wiekowice, na tablicach ogłoszeń w 10 sołectwach wywieszono obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia zmian mpzp na okres nie krótszy niż 21 dni: Kopnica, Pęciszewko, Dobiesław, Wiekowice, Barzowice, Stary Jarosław, Jeżyce, Rusko, Jeżyczki,

Ogłoszenia o wyłożeniu projektu analizowanych mpzp do publicznego wglądu i terminie dyskusji publicznej zamieszczono w prasie lokalnej podając 21-dniowy termin składania uwag do projektu oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu i w sołectwach objętych tymi planami.

(dowód: akta kontroli str. 274-283)

W badanych sprawach dotyczących wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji FW Wiekowice, FW Boryszewo oraz FW Stary Jarosław Wójt, zgodnie z wymogiem określonym w art. 79 *uopizp* wydawał obwieszczenia o rozpoczęciu postępowania z udziałem społeczeństwa poprzez podanie do publicznej wiadomości informacji o rozpoczęciu procedury z udziałem społeczeństwa i umieszczenie ogłoszeń na tablicy ogłoszeń Urzędu, w miejscach planowanej realizacji przedsięwzięcia, tj. na tablicach ogłoszeń sołectw oraz publikował w BIP z podaniem terminu składania uwag i wniosków. W badanych sprawach w wyznaczonych terminach nie składano uwag lub wniosków. Ogłoszenia o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stosownie do wymogów art. 38 oraz art. 85 ust. 3 *uopizp* podawano do publicznej wiadomości.

(dowód: akta kontroli str. 371-374, 406-408, 428-430)

Wójt nie skorzystał z możliwości określonej w art. 5a ustawy o samorządzie gminnym i nie przeprowadził referendum konsultacyjnego w sprawie lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych na terenie Gminy.

akta kontroli str. 476-477)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W toku realizacji procedury zmiany Studium: w 3 sołectwach Żukowo Morskie, Bukowo Morskie i Pęciszewko były wywieszone obwieszczenia na okres odpowiednio 8 (15-22.04.2008), 15 (10-24.04.2008) i 20 dni (10-29.04.2008), czym nie dochowano 21 dniowego terminu określonego w art. 11 pkt. 1 *uopizp*. Ponadto w dokumentacji formalno – prawnej znajdującej się w Urzędzie nie udokumentowano czy na tablicach ogłoszeń 7 sołectw Jeżyce, Jeżyczki, Kowalewice, Stary Jarosław, Słowino, Wiekowice, Boryszewo, umieszczono w ogóle obwieszczenia, a w dokumentacji pozostałej podano tylko datę wywieszenia obwieszczenia na tablicach ogłoszeń Urzędu (4.04.2008 r.) oraz 5 sołectw: Sulimice (od 8.04.2008 r.), Kopnica (od 8.04.2008 r.), Porzecze (od 5.04.2008 r.), Zakrzewo (od 5.04.2008 r.), Stary Jarosław (od 5.04.2008 r.).

(dowód: akta kontroli str. 190, 194-196)

W sprawie przyczyn niepełnego wywiązania się z obowiązku określonego w art. 11 ust. 1 *uopizp*, tj. ogłaszania o przystąpieniu do sporządzania Studium, Wójt - Franciszek Kupracz stwierdził: „(...) *nie potrafię podać „dlaczego itd. ...” ponieważ sprawa dotyczy 2008 r. minęło już prawie 5 lat.(...)”*

(dowód: akta kontroli str. 336, 338)

2. Przy opracowywaniu zmian mpzp uchwalonych z 26.11.2008 r. (XXI/289/2008 i XXI/290/2008) obejmujących tereny lokalizacji FW Stary Jarosław i FW Boryszewo, po wszczęciu procedury na podstawie uchwał Rady z 19.12.2007 r., w 5 sołectwach okres wywieszenia obwieszczenia był krótszy niż 21 dni od wymaganego przepisami art. 17 pkt 1 *uopizp*, tj. Krupy 23.06-10.07.2008 r., Porzecze 23.06-7.07.2008 r., Bukowo Morskie 23.06-12.07.2008 r., Palczewice 21.06-1.07.2008 r., Słowino 27.06-14.07.2008 r. W dokumentacji postępowań w 2 sołectwach udokumentowano tylko datę wywieszenia obwieszczenia (Sińczyca od 23.06.2008 r. i Zakrzewo od 20.06.2008 r.), a w 5 sołectwach objętych ustaleniami mpzp (Boryszewo, Nowy Jarosław, Kowalewice, Kowalewiczki, Sulimice) w ogóle nie udokumentowano faktu wywieszenia obwieszczenia.

(dowód: akta kontroli str. 274-283)

W sprawie przyczyn niepełnego wywiązania się z obowiązku określonego w art. 17 ust. 1 *uopizp*, tj. ogłaszania o przystąpieniu do sporządzania mpzp, Wójt - Franciszek Kupracz stwierdził: „(...) *nie potrafię podać „dlaczego itd. ...” ponieważ sprawa dotyczy 2008 r. minęło już prawie 5 lat.(...)”*

(dowód: akta kontroli str. 336-338)

3. Rozstrzygnięcia Wójta z dnia 10.11.2008 r. do 5 uwag zgłoszonych do projektu mpzp opracowanego na podstawie uchwały nr XIII/169/2007 wg tabelarycznego wykazu oraz 2 uwag zgłoszonych do projektu mpzp opracowanego na podstawie uchwały nr XIII/169/2007 na podstawie art. 17 pkt 11 *uopizp* oprócz stwierdzenia „uwagi nie zostały uwzględnione” nie zawierała żadnego merytorycznego uzasadnienia stanowiska organu, co stanowiło rażące naruszenie przepisu art. 28 ust. 1 *uopizp* zwłaszcza, że projekty mpzp obejmowały własność skarżących.

(dowód: akta kontroli str. 303-304, 319-320)

W sprawie braku merytorycznego uzasadnienia rozstrzygnięcia uwag zgłaszanych w toku procedury zmiany analizowanych mpzp, Wójt - Franciszek Kupracz nie odniósł się do zadanego pytania i stwierdził: „(...) *nie potrafię podać dlaczego itd. ... ponieważ sprawa dotyczy 2008 r. minęło już prawie 5 lat. (...)”*

(dowód: akta kontroli str. 334, 338)

3.2. Własność gruntów pod lokalizowane farmy wiatrowe

gruntów, na których zlokalizowano siłownie wiatrowe analizowanych FW Wiekowice, FW Boryszewo oraz FW Stary Jarosław należały do pracowników Urzędu lub radnych.

(dowód: akta kontroli str. 474-475)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w badanym obszarze, mimo stwierdzonych i opisanych wyżej nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁸, wnosi o:

1. *Prowadzenie oceny strategicznego oddziaływania na środowisko przy opracowywaniu zmian Studium oraz mpzp.*
2. *Pełną realizację uprawnień społeczeństwa do udziału w procedurze lokalizacji farm wiatrowych.*
3. *Uwzględnianie w treści projektów opracowywanych mpzp uzyskanych opinii i uzgodnień uprawnionych organów.*
4. *Merytoryczne uzasadnianie sposobu rozpatrzenia uwag składanych do projektów mpzp w toku prowadzonych procedur planistycznych.*

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 20 stycznia 2014 r.

Kontroler
Krzysztof Szczepaniak
Specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

³⁸ Dz. U. z 2012 r., poz.82 j.t. ze zm.